

NÁVRH
habilitačnej komisie s odporúčaním udeliť / neudeliť uchádzačovi
PhDr. Ing. Tiborovi Máhrikovi, PhD., DipTh.
titul docent
v odbore habilitačného konania a inauguračného konania: Katolícka teológia

Tento Návrh s odporúčaním udeliť / neudeliť uchádzačovi PhDr. Ing. Tiborovi Máhrikovi, PhD., DipTh. titul docent v odbore habilitačného konania a inauguračného konania: Katolícka teológia (ďalej len „návrh“), je vypracovaný v súčinnosti s § 76 **Zákona** 231/2002 Z.z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“), v súlade s § 1 ods. 15 **Vyhlášky** Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 246/2019 Z.z. o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov alebo umelecko-pedagogických titulov docent a profesor (ďalej len „vyhláška“) a v zmysle čl. 6 ods. 2 a čl. 18 ods. 2, písm. a až e) a g) **Zásad** habilitačného konania a inauguračného konania na Prešovskej univerzite v Prešove (ďalej len „zásady“) v platnom znení.

a) zoznam členov habilitačnej komisie, jej predsedu a oponentov s uvedením prezencie pri rokovaní komisie /čl. 18 ods. 2, písm. a) zásad/

predseda komisie: prof. ThDr. Marek Petro, PhD. (GTF PU Prešov); *prítomný*

členovia komisie: prof. ThDr. PhDr. Amantius Akimjak, PhD. (TI Spišské Podhradie TF v Košiciach KU v Ružomberku); *prítomný*

doc. ThDr. Patrik Maturkanič, PhD. (VŠAPS Terezin); *prítomný*

oponenti: Mons. prof. ThDr. Viliam Judák, PhD. (RKCMBF UK Bratislava); *prítomný*

doc. ThDr. Ľubomír Hlad, PhD. (FF UKF v Nitre); *prítomný*

doc. ThDr. Michal Hospodár, PhD. (GTF PU v Prešove); *prítomný*

b) odborné posúdenie úrovne prednesenej habilitačnej prednášky uchádzača /čl. 18 ods. 2, písm. b) zásad/

Uchádzač predniesol prednášku na tému *Teologické vymedzenie mandátu človeka v raji (Gn 1-3)*.

Habilitant v úvode prednášky predstavil súčasné *epistemologické* výzvy v oblasti prírodných aj humanitných vied v kontexte skúmania povahy sveta a hľadania odpovedí na otázky súvisiace s podstatou človeka a jeho miestom v spoločnosti a ekosystéme. Aj napriek mimoriadnemu úsiliu na poli interdisciplinárneho výskumu v oblasti antropológie človek naďalej zostáva *tajomstvom* a fundamentálne otázky zostávajú nezodpovedané. V tejto súvislosti vyjadril presvedčenie o tom, že Biblické zjavenie sa stáva zdrojom nesmiernej múdrosti a svetla, ktoré je potrebné nanovo *kontextualizovať* a vnášať do antropologického diskurzu naprieč celým spektrom vedeckých disciplín. Prvé tri kapitoly knihy Genezis v tomto ohľade predstavujú teologické základy, z ktorých je nutné vychádzať pri porozumení

toho, kto je človek, aká je povaha a podstata jeho existencie vo vzťahu k rodine, komunite a ekosystému.

Habilitant explikoval kľúčové pojmy, ktoré rámcujú príbeh stvorenia človeka. Jedná sa o slovesá „vládnuť“, „obrábať“ a „strážiť“. Ich hermeneutické uchopenie vymedzil paradoxnou pozíciou človeka, ktorý ako jediný z celého stvorenia bol stvorený na „obraz Boží“. Táto exkluzívna realita stavia existenciu človeka jednak do sféry stvorenia, kde dostáva poverenie a zároveň do Božej sféry – teda mimo stvorenia samotného, keďže bol stvorený na Boží obraz. Ide o paradoxnú dimenziu identity človeka, ktorý má na jednej strane vynaložiť úsilie na splnenie Božej vôle a Jeho plánov, ku ktorým bol – na druhej strane – samotným Stvoriteľom autorizovaný. Jej podstata spočíva v tom, že človek je stvorená bytosť a zároveň „(s)tvoriteľom“ v ekosystéme, do ktorého ho postavil Stvoriteľ. Harmónia a disharmónia medzi obidvomi aspektami tvorí potenciál, ktorý môže priniesť požehnanie alebo preklatie do celého stvorenia.

Vychádzajúc z exegézy základného rámca stvorenia habilitant následne veľmi zrozumiteľne a prehľadne analyzoval základné východiská biblického porozumenia slobody človeka, manželstva ako Božieho projektu, dialektiku miesta jednotlivca a komunity v zodpovednosti za ekosystém a tiež teleologický imperatív, ktorý je normatívny pre akúkoľvek činnosť a zámer človeka. V tejto súvislosti zdôraznil tú skutočnosť, že človek nie je autonómne bytie a preto aj teleologický projekt využitia svojich schopností a plánov nemôže byť antropocentrický. *Antropocentrizmus* je v súčasnom vedeckom diskurze považovaný za nespochybniteľný. Teológia stvorenia však predstavuje iný koncept, podľa ktorého zvrchovaný Boh je jedinou autoritou, ku ktorej sa človek v rámci svojho mandátu má vzťahovať pri iniciatíve svojich plánov a činov a pred ktorou sa bude zodpovedať pri dokončení svojho diela.

Fenoménu hriechu a konzekvencie zlyhania človeka pre celé stvorenie habilitant premosťoval s teológiou utrpenia a fenoménom „ilúzie“, pričom poukázal na relevantnosť biblickej antropológie v kontexte dnešnej doby najmä potrebu nanovo teologicky adresovať otázky súvisiace s miestom bolesti, utrpenia, neúspechu v bežnom živote ako aj problém pochybností, konšpiračných teórií, fenomén virtuálnej reality a využitia umelej inteligencie. Ak sa stratí človekovi zo zreteľa Božia autorita, vždy to bude mať negatívny dopad na jeho život a celú prírodu. Problémom nie je sloboda človeka, ale jeho autonómne jednanie – rovnako v raji ako aj dnes.

V poslednej časti prednášky habilitant otvoril *kristocentrickú* rovinu porozumenia mandátu človeka. Východiskom je Ježiš Kristus ako *druhý Adam*, ktorý je nielen naplnením *protoevanjelia* (Gn 3, 15) v historickom zmysle, ale tiež prítomnou *metafyzickou realitou*, vďaka ktorej človek môže korigovať svoje myšlienky a činy. Zároveň v *zmierení* skrze Krista, s Kristom a v Kristovi tak môže nanovo naplňať mandát z raja. Božia milosť zjavená v Kristovi tak prináša aj *eschatologickú nádej* pre celé stvorenie, keďže spása – aj keď je prítomne aktívna – nie je však ešte zavŕšená. Kľúčovým aspektom teológie stvorenia je a zostáva láska. Habilitant v závere svojej prednášky podčiarkol význam lásky ako stvoriteľského princípu, ktorý má svoje relevantné konotácie najmä v psychológii, morálnej filozofii a pastorácii. Mandát človeka tak predstavuje otvorený projekt spolupráce v horizontálnom aj vertikálnom zmysle.

Sylaby habilitačnej prednášky:

- Gn 1-3 ako základ biblickej antropológie.
- Paradox identity človeka – stvorený „na obraz Boží“.
- Hermeneutika kľúčových pojmov: *vládnuť, obrábať, strážiť* v kontexte teleologickej paradigmy.
- „*A bolo to dobré*“: koncept slobody, koncept manželstva, koncept komunity, koncept ekosystému.
- Hriech a realita utrpenia a bolesti v živote človeka.
- Kristus – druhý Adam: prítomná realita a eschatologická nádej.
- Naliehavosť aplikácie biblickej antropológie v kontexte súčasných výziev v spoločnosti.

Habilitačnou prednáškou uchádzač preukázal svoju pedagogickú spôsobilosť, čím naplnil § 1 ods. 12 vyhlášky.

Habilitačná prednáška uchádzača bola verejná a konala sa na pôde Gréckokatolíckej teologickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove v miestnosti U 1 dňa 30.01.2024 o 8:45 hod. v rámci habilitačného konania, za prítomnosti piatich členov vedeckej rady, predsedu a členov habilitačnej komisie i za účasti všetkých oponentov, čím sa naplnil § 1 ods. 11) a 12) vyhlášky.

c) zhodnotenie obhajoby habilitačnej práce /čl. 18 ods. 2, písm. c) zásad/

Po predstavení oponentských posudkov jednotlivými oponentami a ich závermi, habilitant vecne a zreteľne reagoval na ich pripomienky a otázky, ktoré uviedli vo svojich oponentských posudkoch. Po otvorení rozpravy k téme práce uchádzač elitným spôsobom reagoval na otázky z prítomného grémia a adekvátne obhajoval svoju habilitačnú prácu.

Je načas konštatovať, že obhajobou svojej habilitačnej práce uchádzač preukázal odborné zvládnutie problematiky odboru, ktorá je predmetom jeho habilitačnej práce. Ústojne a organicky reagoval na pripomienky oponentov a preukázal celkový prehľad v odbore.

Obhajoba habilitačnej práce bola verejná a konala sa na pôde Gréckokatolíckej teologickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove v miestnosti U 1 dňa 30.01.2024 o 8:45 hod. v rámci habilitačného konania, za prítomnosti piatich členov vedeckej rady, všetkých oponentov, predsedu a členov habilitačnej komisie, čím sa naplnil § 1 ods. 11) a 13) vyhlášky.

d) zhodnotenie úrovne pedagogickej, vedeckej a publikačnej činnosti uchádzača, občianskych a morálnych vlastností uchádzača /čl. 18 ods. 2, písm. d) zásad/

Uchádzač kontinuálne vedecky a pedagogicky pôsobí na Katolíckej univerzite v Ružomberku, Teologickej fakulte v Košiciach, Teologickom inštitúte v Spišskom Podhradí. Podľa PortalVS.sk – zaradenie zamestnanca: Odborný asistent 50% od 01.02. do 31.05.2022 a od 01.09.2022 doposiaľ. Pred tým Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Filozofická fakulta – zaradenie zamestnanca: Odborný asistent 100% od 17.02.2014 do 30.06.2018. Týmto uchádzač naplnil požiadavku čl. 1 ods. 2 kritérií.

Na základe *Potvrdenia o zamestnaní, funkčnom zaradení a o pedagogickej činnosti pre účely habilitačného konania na Prešovskej univerzite v Prešove*, ktoré vystavil doc. ThDr.

Peter Majda, PhD., rektor a moderátor Teologického inštitútu dňa 14.11.2023 konštatujeme, že habilitant „zabezpečuje svojou pedagogickou činnosťou odborné predmety vo viacerých študijných programoch so zameraním na teológiu, etiku a učiteľstvo cirkevnej hudby v bakalárskom aj magisterskom stupni štúdia na pracovisku KU v Ružomberku, TI TF v Spišskom Podhradí“. A taktiež na základe *Potvrdenia o pedagogickej a vedeckej činnosti*, ktoré vystavil prof. PhDr. Martin Hetényi, PhD., dekan FF UKF v Nitre dňa 21.11.2023, dokladáme, že uchádzač: „Prednášal, viedol seminár a cvičenia, konzultoval so študentmi v rámci povinných, povinne-voliteľných a výberových predmetov: Kapitoly z bioetiky, Environmentálna etika, (...) Exegéza vybraných kapitol zo Starého zákona (Katedra náboženských štúdií, FF UKF). Dané predmety vyučoval na bakalárskom ako aj magisterskom stupni, v dennej aj externej forme“.

Viedol 15 bakalárskych a 17 diplomových prác. Taktiež bol oponentom mnohých záverečných bakalárskych, diplomových, rigorózných prác. Okrem toho sa aktívne podieľal aj na aktivitách ŠVOUČ.

Zoznam pôvodných publikovaných vedeckých prác

Skupina V - Vedecký výstup smernica 397/2020

Počet záznamov: 3

V3CLA Vedecký výstup PČ ako článok z časopisu - článok (3)

Skupina P - Pedagogický výstup smernica 397/2020

Počet záznamov: 1

Skupina A1 - Knižné publikácie charakteru vedeckej monografie (AAA, AAB, ABA, ABB, ABC, ABD)

Počet záznamov: 2

AAA Vedecké monografie vydané v zahraničných vydavateľstvách (2)

Skupina A2 - Ostatné knižné publikácie (ACA, ACB, BAA, BAB, BCB, BCI, EAI, CAA, CAB, EAJ, FAI)

Počet záznamov: 1

ACB Vysokoškolské učebnice vydané v domácich vydavateľstvách (1)

Skupina C - Ostatné recenzované publikácie (ACC, ACD, ADE, ADF, AEC, AED, AFA, AFB, AFC, AFD, AFE, AFF, AFG, AFH, BBA, BBB, BCK, BDA, BDB, BDE, BDF, BEC, BED, BFA, BFB, BGH, CDE, CDF)

Počet záznamov: 31

ADE Vedecké práce v ostatných zahraničných časopisoch (6)

ADF Vedecké práce v ostatných domácich časopisoch (3)

AEC Vedecké práce v zahraničných recenzovaných vedeckých zborníkoch, monografiách (2)

AED Vedecké práce v domácich recenzovaných vedeckých zborníkoch, monografiách (5)

AFC Publikované príspevky na zahraničných vedeckých konferenciách (5)

AFD Publikované príspevky na domácich vedeckých konferenciách (10)

Skupina N - Ostatné recenzované publikácie (ADM, ADN, AEM, AEN, BDM, BDN, CBA, CBB)

Počet záznamov: 8

ADM Vedecké práce v zahraničných časopisoch registrovaných v databázach Web of Science alebo SCOPUS (5)

ADN Vedecké práce v domácich časopisoch registrovaných v databázach Web of Science alebo SCOPUS (3)

Počet záznamov spolu: 46

Habilitant v plnej miere spĺňa všeobecné i špecifické povinné kritériá pre dokladovanie autorstva skript, monografie a vedeckých prác tak po stránke kvantitatívnej ako aj kvalitatívnej.

Zoznam ohlasov uchádzača

Počet citácií, Vyhláška 456/2012:

- 1 Citácie v zahr. pub. registrované v cit. indexoch Web of Science a v databáze SCOPUS (25)
- 2 Citácie v domác. pub. registrované v cit. indexoch Web of Science a databáze SCOPUS (20)
- 3 Citácie v zahr. publikáciách, neregistrované v cit. indexoch (21)
- 4 Citácie v domácich publ., neregistrované v cit. indexoch (27)

Spolu: 93

Počet citácií, Vyhláška 397/2020:

- 1CI citácia v publikácii registrovaná v citačných indexoch(CI) (100)
- 2ID citácia v publikácii vrátane citácie v publikácii registrovanej v iných databázach(ID) (2)

Spolu: 102

Zoznam ohlasov uchádzača vo veľkej miere prekračuje minimálne kritériá pre splnenie tejto požiadavky. Zoznam pôvodných publikovaných prác a štatistika ohlasov je komisiou spracovaná na základe oficiálneho *Prehľadu publikačnej činnosti* uchádzača, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou habilitačného spisu.

Sumár ďalších pôvodných vedeckých a odborných prác, výkonov a ohlasov na vedeckú činnosť

Uchádzač bol riešiteľom šiestich vedeckých projektov (tri zahraničné a tri domáce), z toho dva krát ako zodpovedný riešiteľ (vedúci projektu). Aktívne vystúpil na štyroch zahraničných pozvaných prednáškach (2x USA, 1x Nemecko, 1x Ukrajina). Absolvoval tri zahraničné pozvané pobyty (2x USA, 1x Izrael). Zúčastnil sa aktívne na piatich vedeckých konferenciách v zahraničí (2x Poľsko, 3x Slovinsko) a na siedmich medzinárodných vedeckých konferenciách na Slovensku. Je členom vo vedeckých radách a komisiách doma i v zahraničí (7x). Taktiež je členom v redakčných radách vedeckého časopisu vydávanom v zahraničí – Scopus a WOS (2x) a členom v redakčnej rade vedeckého, recenzného a odborného domáceho časopisu (3x). Pôsobil v organizačnom výbore medzinárodných vedeckých konferencií (5x). Preukázateľne recenzoval tri vedecké publikačné výstupy.

K tomuto sumáru prislúchajú aj najvýznamnejšie ocenenia a uznanie vedeckých (umeleckých) výsledkov – vedecké: cena rektora UKF v Nitre, editorstvo prestížnych publikácií; odborné: členstvo v Akreditačnej komisii pre špecializované činnosti v oblasti práce s mládežou pod MŠVVaŠ SR, prekladateľské práce v rámci série Acta Kierkegaardiana od zahraničných prispievateľov vedeckých príspevkov (7x) a vedeckých príspevkov pozvaných zahraničných vedcov na medzinárodných vedeckých konferenciách.

Záverom je potrebné podotknúť, že v habilitačnom spise kandidáta sú doložené potvrdenia na vyššie uvedené aktivity, výkony, ocenenia a pod.

Komisia konštatuje, že pedagogická, vedecko-výskumná a publikačná aktivita PhDr. Ing. Tibora Máhríka, PhD., DipTh. zodpovedá požiadavkám, ktoré sú kladené na tých, ktorí sa uchádzajú o habilitáciu.

Taktiež jeho občianske a morálne vlastnosti sú neodmysliteľnou devízou jeho osobnosti. Ide predovšetkým o kritické myslenie, vytrvalosť, pracovitosť, čestnosť, autenticnosť, sociálnu a emočnú inteligenciu, autoreguláciu, vdácnosť a v neposlednom rade aj o vieru a spiritualitu uchádzača.

e) odporúčanie udeliť alebo neudeliť uchádzačovi titul docent /čl. 18 ods. 2, písm. e) zásad/

Habilitačná komisia na základe posúdenia habilitačnej prednášky, obhajoby habilitačnej práce, posudkov všetkých troch oponentov, predložených dokladov a dokumentov plnenia scientometrických kritérií a ostatných kritérií Prešovskej univerzity v Prešove, týkajúcich sa pedagogickej, vedecko-výskumnej a publikačnej činnosti uchádzača, ale i jeho občianskych a morálnych vlastností konštatuje, že PhDr. Ing. Tibor Máhrik, PhD., DipTh., spĺňa všetky podmienky, stanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi, ako aj vnútornými predpismi Prešovskej univerzity v Prešove na udelenie titulu docent v odbore habilitačného konania a inauguračného konania: Katolícka teológia.

Habilitačná komisia pracovala podľa postupu, ustanoveného **zákonom**, v súlade s § 1 ods. 15 **vyhlášky** a v zmysle čl. 6 ods. 2 a čl. 18 ods. 2, písm. a až e) a g) **zásad** v platnom znení a vypracovala návrh.

Na základe uvedeného habilitačná komisia predkladá predsedovi Vedeckej rady Gréckokatolíckej teologickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove tento návrh a **odporúča** Vedeckej rade Gréckokatolíckej teologickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove udeliť uchádzačovi PhDr. Ing. Tiborovi Máhrikovi, PhD., DipTh., titul docent v odbore habilitačného konania a inauguračného konania: Katolícka teológia.

f) dátum vypracovania návrhu, podpisy predsedu a členov komisie /čl. 18 ods. 2, písm. g) zásad/

V Prešove 30. januára 2024

Predseda habilitačnej komisie:
prof. ThDr. Marek Petro, PhD.

Členovia habilitačnej komisie:
prof. ThDr. PhDr. Amantius Akimjak, PhD.

.....
doc. ThDr. Patrik Maturkanič, PhD.

Oponenti:
Mons. prof. ThDr. Viliam Judák, PhD.

.....
doc. ThDr. Ľubomír Hlad, PhD.

.....
doc. ThDr. Michal Hospodár, PhD.